

Vesnická kovárna nabízela úžasnou podívanou

Obrázky z obyčejného života Josefa Houdy z Ročova

Díky našemu pravidelnému přispěvateli, panu Josefovi Houdovi z Ročova máme nyní jedinečnou možnost nahlédnout do pozoruhodného dění v ročovské kovárně, jak si je pamatuje ze svého dětství.

„Před očima diváků se v naší kovárně odehrávala dramata či úsměvné komedie při práci a v plném chvatu. Nadevším vládl můj otec, Mouřenin omazaný potem a u výhně Hefaistos ovládající oheň a žhavé železo. A nepřeháním, když řeknu, že sena jevišti v dílně objevovaly postavy z Naších furiantů, jihočeský Jan Cimbura nebo trochu modernější politizující kovář s mapou střední Evropy na stěně u výhně, kde černé ruce zaznamenávaly pohyb fronty ve druhé světové válce až téměř k Moskvě a ke Stalingradu.

Do kovárny přicházeli besedovat a rokovat starosta, největší a nejbohatší sedlák, někdy pan převor z dolnoročovského kláštera s velebníčkem, náš pan učitel, poštovník a také četnický strážmistr, když šli na obchůzku nebo na procházku. Ale i selky nebo staré babky, mladá děvčata i děti, přinášeji narychlo nabrousit sekýrku či motýčku.

Z dospělých diváků musil každý pomoci a zaskočit při přitloukání velkého kusu žhavého železa a když nebyl chlap po ruce, musila i Márinka, maminka moje, na prosbu tatínka: „Márinko, pojď mně uhodit“.

Rád vzpomínám na někdejší pra-

covní scény. Například natahování obručí na těžká dřevěná kola, na ohýbání a svařování ráfů ve výhni, kde žhavé železo hořelo jako prskavky o Vánocích. Zajímavé bylo zatloukání kovových zděří do dřevěných hlav těžkých vozů, to bylo vždy za přítomnosti koláře pana Bohouše Nového, který asi metr dlouhý nebo zezem vyvrtal otvor pro zmíněnou zděř, na které se celé kolo točilo a nápravě. Bože, jakbyly ty staré fausuňáky a žebříňáky vozy těžké, jak se koně či volí nadřeli ještě před naložením nákladu. To bylo v době, kdy se uhlí na kroučovské šachtě knížete Schwarzenberga prodávalo a měřilo na fůry, ne na centy. Například malá fůra do tří prken fasuňku, velká fůra do šesti prken. A chtěl-li si kočí na rovině sednout na vůz, měl v předu kozlík čili šejtrok. A silnice nebyla asfaltová, ale hrbo latá, samá díra. Těžké vozy odváľ čas, koně téměř také. Jo, koně! To byla táto va radost a láska. Podkovařině se vyučil, až když byl v Praze na vojné u jezdeckého pluku, obyčejně kovařině v Žatci u německého pana mistra.

Ještě nesmím zapomenout na vybavení kovárny, která byla velká

a prostorná. Dalo se do ní zajet s párem koní nebo s celým vozem. Po straně vlevo byly dvě výhně. Táta měl vždy učedníka nebo dědka, dvě kovádla, kovádlíny na těžkých pařezech zapuštěných do země. Vpředu stávala těžká stojanová vrtačka, bruska a na dvorečku v přístavku kololis – železná a litinové monstrum, kde se lisovaly ráfy kol za studena, nemusely se z kola snímat. Kolo se nasadilo do středu kololisu na posuvné lože a ze všech stran se ve vzdálenosti asi dvacet čísel přitahovaly k ráfu litinové desky, které silným tlakem ráf zmenšovaly. Zde pracovaly čtyři osoby, vždy proti sobě, aby kolo nezbořily.

Na druhé straně stávala klec na kování volů, což se někdy měnilo v dramatické rodeo – jak dostat volka do klece nebo z klece, když si vyděšené zvíře lehlo a s kovářem nespoupracovalo. I to už odváľ čas.

Ještě se vrátím na druhou stranu kovárny, kde byl dlouhý pracovní stůl zvaný ponk s dvěma svěráky a s četnými krabičkami a bedničkami se šrouby nebo hřebíky – obyčejné to byly šrouby do podkov – štolny nebo hřebíky do podkov – podkováky. Vpravo do vjezdu do kovárny stávala těžká ohýbačka ráfů.

Kování koní to byl obřad, na který všichni přítomní v kovárně rádi

vzpomínají nebo se dívali. Pan mistr – otec měl k tomu své nádobičko tj. dřevěný stoleček s kleštěmi na štípání rohoviny, různé sekáče a nože k řezání tvrdého kopyta nebo měkké trojúhelníkovité střelky. Povinností každého kočího bylo vždy kopyta koní pořádně před kovářím ošetřit – nabit červenkou nebo jinou mazlavou hlinou, aby rohovina změkla.

Při kování pracoval kovář s ohněm, při odstříhání přerostlé rohoviny vše srovnal rašplí a potom žhavou podkovu připaloval ke kopytu za silného čmoudu a pachu pálené rohoviny, když zkušený kočí sotva vydržel s hlavou v kouři, aby se nezakuckal a byl rád, když to skončilo. Po připálení rohoviny bylo kopyto zcela očištěno a začalo přibíjení podkovy. To musil kovář dávat pozor, aby mu podkováky nešly příliš hluboko do kopyta, to by pak koně zakoval a kůň by kulhal, protože kopyto je velmi citlivé, bohatě prokrvené. Když kování skončilo, natřel kočí všechna kopyta olejem, vyvedl koně na předváděcí přehlídku před kovárnou na silnici, zda kůň dobře jde. Pak koně poplácal po šíji nebo po zadku kovářským kladivkem a divadlo skončilo. Byla to namáhavá práce pro kováře i kočího. V té době bylo na Ročově okolo 15 párů těžkých koní – belgičáků a 10 párů lehčích koní do bryček a kočárů.“

FOTO SIMONA HEJCŮVA

Za obrazy do Podbořan... Minulý pátek byla v Muzeu Volyňských Čechů zahájena výstava obrazů malířky Miroslavy Ježkové-Holečkové. Vernisáž výstavy se stala vítanou příležitostí k setkání výtvarníků naší oblasti. Žatecká rodačka je absolventkou střední ekonomické školy v Žatci. První kresebné zkušenosti získala v ZUŠ Žatec pod vedením prof. Otto Bataly. Po absolvování studia následovaly semináře u akademického malíře Švihly, prof. Němčického a lidové akademie vedené akademickým malířem Kamilem Sopkem. Dvacet roků je členkou sdružení VOSA Louny, 15 let je členkou chomutovského Společenství výtvarníků a sdružení Žateckých výtvarníků. Zabývá se realistickými studiemi krajiny. Na snímku Miroslava Ježková-Holečková a Jiří Souček, zahajující výstavu. (*sih*)

cesta za zdravím

■ Připravuje Lékárna Na Šírokové, ulice Kosmonautů 2303, Louny

■ Plynatost a jak na ní

Unikání větrů (plynatost) sice neohrožuje život, ale dokáže ho důkladně znepríjemnit, zvláště když k tomu dochází příliš často. Rozumné změny v jídelníčku a některé vhodné potraviny mohou poskytnout vítanou úlevu nejen vám, ale i vašemu okolí.

■ Co to je plynatost?

Volně odcházející střevní plyn je normální záležitost. U dospělého člověka k tomu dochází asi patnáctkrát denně. Ve střevech se totiž tvoří až 1,5 litru plynu. „Normální“ ovšem neznamená, že bez problémů. I průměrné množství plynu může znamenat pro některé lidi značné nepříjemnosti a u některých je frekvence odchodu větrů a jejich množství značně nad průměrem. Jediná dobrá věc u tohoto stavu je, že to není příznak rakoviny nebo nějakého jiného závažného onemocnění střev.

■ Příčiny plynatosti

K plynatosti (nadýmání) dochází, když se v zaživacím traktu tvoří příliš mnoho plynů, které pak konečným odcházejí ven. Příčinou je nedokonalé trávení po některých jídlech. K nejčastějším pachatelům patří kapusta, zelí, růžičková kapusta, květák, brokolice, luštěniny a cibule. Tyto potraviny obsahují komplex sacharidů, které jsou často jen nedokonale stráveny v žaludku a tenkém střevě. Když se dostanou do tlustého střeva, jsou rozštěpeny zde žijícími neškodnými bakteriemi a vedlejším produktem štěpení jsou určité plyny: oxid uhličitý, sirovodík a metan. U některých lidí vyvolá nadýmání i mléko. Plynatost vázaná na mléko je často příznakem nesnášenlivosti laktózy (mléčného cukru).

Sirovodík a jiné sirné sloučeniny způsobují nepříjemný zápach některých větrů. Nadměrná plynatost může být způsobena i stresem, který narušuje proces trávení, takže do tlustého střeva přichází nedokonale strávená potrava. Rovněž vzduch spolykaný v době stresu může procházet střevy a zvyšovat plynatost.

■ Vhodné potravinové doplňky

Zázvor v tabletách nebo čerstvě nastrohaný a smí-

chaný s trochou citrónové šťávy je velmi dobrým mnohoúčelovým zaživacím prostředkem. Také mnohé léčivé byliny (máta peprná, kmín, semínka fenyklu a anýzu) upravují souhrn zaživacích procesů a v tlustém střevě pak nedochází k opožděné fermentaci (kvašení) provázené produkcí plynu. Podobně působí léčivky s obsahem hořčin jako je pelyněk a hořec. Kultury bakterií, které normálně žijí v tlustém střevě (nazývané často probiotika), pomáhají brzdit růst bakterií vytvářejících plyn. Můžete je užívat v tobolkách nebo ve formě biojogurtů, obsahujících některé z užitečných bakterií – acidofilus nebo bifidus. Je-li tento postup neúčinný, zkuste živočišné uhlí, které nasebe váže plyny a zmenšuje i jejich nepříjemný zápach. Je k dostání většinou v tabletách. Další možností jak odstranit nadýmání je užití přípravků, které snižují tvorbu pění ve střevním obsahu. Nedochází tak ke zvětšování střevního objemu a následně k pocitu plnosti a nadměrnému odchodu plynů.

■ Jak se vyvarovat plynatosti?

Nepijte nápoje sycené oxidem uhličitým, tedy žádné perlivé. Důkladně žvýkejte - větší kousky potravy způsobují při průchodu tlustým střevem plynatost, nejsou-li důkladně stráveny. Jezte pomalu. Při chvatem jídle spolykáte větší množství vzduchu. Luštěniny, hlavně fazole a hrách, před vařením dlouho namáchejte, odstraníte tím některé nestrávitelné cukry. Vodu, v níž se luštěniny namáčely, vylijte a vařte v čisté vodě.

Přejeme všem čtenářům Svobodného Hlasu, aby s námi na cestě za zdravím nikdy nezabloudili.

Jana Davidová, farmaceutická asistentka (příště, 28. března, na téma ledviny)

Obrázek nakreslený s láskou šíří dobrou energii

FOTO KATEŘINA TOSNEROVA

Jaroslava z ezoterické poradny Sowia ukazuje, jak automatická kresba zobrazila lidské kvality – v tomto případě jde o harmonický manželský pár.

LOUNY (*toš*) – Začátkem března přednášely Daniela a Jaroslava z ezoterické poradny Sowia o automatické kresbě v Čajovně u sv. Mikuláše. „Předpoklady pro automatickou kresbu má každý z nás. Záleží jenom na tom, nakolik se dokážete svému podvědomí otevřít a získávat tak vzácné informace pomocí kreativity vlastních rukou,“ uvedla Daniela.

Principem automatické kresby je, že necháme ruku psát po papíře bez účasti rozumu. Je to podobné, jako když pracujeme s kyvadlem. Tužka vedle klasických odpovědí typu ano – ne umožňuje i konkrétnější údaje – například prokreslit zdravotní stav, mezilidské vztahy, ale třeba i vyjádřit, na kolik procent je pro náš organismus vhodná ta či ona potravina, ale třeba i určit geopatogenní zónu. Pokud máme špatnou náladu, můžeme ruku nechat čarát po papíře, dokud se nám neuleví. Pak bychom ale měli kresbu zničit. Právě tak můžeme kreslit, pokud máme radost a je nám dobře. Taková kresbička

z lásky pak dokáže svému okolí předávat energii příznivou.

Posluchači se ptali na různé osobní záležitosti a přednášející jim prostřednictvím automatické kresby odpovídaly. Několik žen uvedlo, že již s automatickou kresbou úspěšně pracují. Pokud byste chtěli svoji schopnost intuitivní kresby rozvíjet anebo získat jejím prostřednictvím kresby odpovědi, můžete se obrátit na ezoterickou poradnu Sowia (sídlí v Lounech v budově Telefonica za cukrárnou).

Po konstelační terapii a výkladu snů tak byla automatická kresba již třetí úspěšnou přednáškou poradny Sowia v lounské čajovně.

Energit vykoupal divadlo v hardrocku 70. let

Někam do začátku 70. let se poslední únorový den ponořila kavárna Vrchlického divadla v Lounech. V rockovém zvuku těchto let již pořádně vykoupala obnovená skupina Energit. Bohužel se nemohla prezentovat v plné síle, protože „Guma“ Kulháněk náhle ochořel. Tony Smrčka, jeden ze zakládajících členů Žlutého psa, sice pohotově zaskočil, ale těžko říci, jak by vypadal repertoárový list s původním baskytaristou. Takto na něm převažovaly hardrockové a artrockové šlágry ze vzýváního desetiletí, které sem tam

doplnila stará bluesová balada, jazzrocková kompozice vystlaná Holečkovými „hammondkami“ nebo některý z vlastních, zřídka slýchanych hitů.

Energit dával od začátku najevo, že živočišnému rytmu bubeníka „Erno“ Sedivého jedi vadelní kavárna trochu malá. Po jeho šťavnatém boogie se kytara Luboše Andrásta opakovaně rozbíhala k vlastním exhibicím a úchvatnému planťovskému zpěvu Honzy Holečka byl strop budovy příliš nízký. Pamětníci a nostalgici si tak jistě

prožili nejednu extázi. Ti dopředu zahledění, trošku již alergičtí na neustálé revivalové vlny se shovívavě usmívali a mysleli si něco o tom, že tato hudba má dnes již především dokumentární a symbolickou hodnotu – jak dokazoval dosti vysoký věkový průměr posluchačů a třeba jedna z mála zahranych vlastních písní, nazvaná Freedom. Ovšem jen do chvíle, než se přistihli, že si sami podupávají do rytmu a zálibně pohupují hlavou.

Bylo by proto dnes lehké odbýt produkci Energitu jako kvalitní

a povedenou imitaci sedmdesátkového soudu od Led Zeppelinů přes Deep Purple po Jimiho Hendrixe. Když si však uvědomíme, že jejich hudba byla od soudobého trendu pozadu jen o několik let, oceníme její přínos a přijde nám líto, že její normalizace tak brzy zadusila – z jejích pupenů mohl vyrůst plnohodnotný rockový strom s českými plody. A taky – měli jste vidět to nadšení publika!

Jan Vnouček
(Energit, 28. února 2007, Vrchlického divadlo v Lounech)

Živnostníci na Lounsku a jejich konflikty se zákonem IV.

Neoprávněně se dá provozovat antikvariát i šířit foto sebevraha

Přes složitý začátek jsme se dostali až k napínavému a místy až kurióznímu počtení. Tímto dílem zajímavé nahlédnutí do životů prvorepublikových podnikatelů, které nám umožnila archivářka Jana Kuprová, ukončíme.

■ Neoprávněně prodával učebnice pro reálku

Drobným prohrěškům proti živnostenskému řádu se nevyhnuli ani knihkupci. Tak například Jan Růžička, majitel knihkupectví čp. 305 v Poděbradové ulici naproti gymnáziu, poškozoval v letech 1912-1913 ostatní „plně koncesované“ knihkupce v Lounech tím, že provozoval neoprávněný prodej učebnic pro tehdejší c.k. vyšší reálku. Růžička měl totiž úředně povolený pouze prodej učebnic pro školy obecné a měšťanské. Přesto každoročně vydával seznamy učebnic pro gymnázia a rozdával je studentům; navíc učebnice od žáků vykupoval a na začátku školního roku prodával, tedy neoprávněně provozoval antikvariát.

■ Zaměstnával děti bez vědomí rodičů

V roce 1911 zaměstnával stav-

byvedoucí Alois Pova bez vědomí rodičů školní mládež na stavbě patrové budovy německé školy v Raně. Děti ve stáří od pěti do dvanácti let podávaly z lešení na střeche tašky, některé z nich byly dokonce přivázaný k žebříku, aby nespadly. Pova jim slíbil denní mzdu 60 haléřů, ale vyplatil pouze 40. Tuto skutečnost zjistila okresní úřadu v Lounech ohlásil místní učitel František Jankovský.

■ Prodával foto sebevraha

A na závěr jeden skutečně zajímavý přestupek. Dobroslav Fric, spolumajitel drogerie a obchodu s fotografickými potřebami bratří Friců v Citolibech, vyfotografoval na žádost úředních osob mrtvolu studnařského dělníka Josefa Hermana z Brodce, který spáchal dne 18. května 1932 sebevraždu oběšením

REPROFOTO JANA KUPROVÁ

Rok 1912. Takto vypadal firemní leták knihkupce Jana Růžičky z Loun, jenž neoprávněně prodával učebnice pro reálku.